МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ’Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ

(з дистанційним під’єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв’язку)

16–17 травня 2019 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2019

УДК 378.001.895:61(063)(477)
І-66

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

І-66 **Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України** (з дистанційним під’єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв’язку) : матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 16–17 трав. 2019 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ, 2019. – 332 с.

© ТНМУ, «Укрмедкнига», 2019

Основна частина. Так зване проблемне навчання передбачає створення викладачем проблемної ситуації, яку студенти повинні усвідомити, визначити шляхи вирішення і вирішувати спільно з викладачем при максимальній власної активності. Творчий підхід викладачів до навчального процесу стимулює студентів до вивчення інноваційних розробок поза навчальною програмою, розвитку у них творчого мислення. Важливим завданням вищої медичної школи є найбільш раннє залучення студентів до перспективних медико – біологічних досліджень, тому з кожним роком зростає значимість студентських наукових гуртків на базах кафедр ВНЗ. Студентські наукові гуртки об'єднують студентів з метою розвитку, підтримки і стимулювання їх наукової діяльності, що сприяє підвищенню якості підготовки майбутніх фахівців. Робота в наукових гуртках на кафедрах дозволяє молодим вченим навчитися працювати самостійно, з високою часткою відповідальності до наукової роботи. Це сприяє підвищенню рівня освіти майбутніх молодих фахівців, та так само забезпечує розвиток науки в цілому. Участь у роботі наукових гуртків сприяє розвитку активності і самостійності, навчає планувати, організовувати свою діяльність. Одним з основних способів стимулювання навичок саморозвитку та самоосвіти в процесі навчання в системі вищої освіти є ведення студентами науково-дослідницької діяльності.

Тому на кафедрі медичної та біоорганічної хімії Харківського національного медичного університету вже декілька років працює студентський науковий гурток «Кофеїн». Головні напрямки роботи гуртка, це участь студентів у проведенні квантово-хімічних дослідженнях молекул та експериментальних досліджень. В науковому гуртку «Кофеїн» студенти отримують уявлення про основні етапи теоретичної і експериментальної науково-дослідної роботи. Тут навчаються, знайомляться з новими методами і методиками наукового дослідження, технікою експерименту; навчаються обробляти, аналізувати та узагальнювати отримані результати. Учасники гуртку відрізняються умінням критично оцінювати стан досліджуваних проблем, за якими студенти під керівництвом викладачів виконують огляди і звіти, виступають з доповідями на наукових форумах та конференціях, що проводяться, як в ВНЗ, так і за кордоном. Працюючи у кафедральному науковому гуртку, студенти вчаться застосовувати на практиці інформаційні технології, освоювати реальні умови роботи в наукових колективах. Придбання цих навичок відбувається за межами стандартного навчального плану і сприяє підготовці висококваліфікованих фахівців, що оперують актуальною професійною інформацією. Саме в кафедральному студентському науковому гуртку стимулюється пізнавальна діяльність, найбільш повно реалізується творчий потенціал студентів, тут розвивається наукове мислення студента-медика. У свою чергу, визнання і успіх мотивують студентів проявляти ініціативу в цьому напрямку, пробуджуючи інтерес і розвиваючи їх самостійність, надаючи цій діяльності особистісну значимість. Особистісний сенс діяльнісної пізнавальної активності студента полягає не в оволодінні готовими теоретичними знаннями, а в розвитку на їх основі комплексу практичних умінь і навичок, необхідних у майбутній професійній діяльності. Робота в студентському науковому гуртку «Кофеїн» є досить ефективним видом діяльності, так як вона стимулює студентів доводити справу до кінця, перетворюючи очікування в справжні результати у вигляді наукових статей, тез та доповідей.

Висновки. Таким чином, розвиток інтересу до дослідницької діяльності у студентів-медиків і робота в студентських наукових гуртках навчають студентів визначати перед собою мету і завдання конкретного дослідження, обґрунтовувати мотиви та дії, які спрямовані на досягнення мети, використовувати способи регулювання та корігування діяльності для аналізу даних і отримання її кінцевого результату. Залучення майбутніх лікарів до перспективних наукових медико – біологічних досліджень сприяє орієнтації студентів на постійну самоосвіту, придбання навичок по вирішенню завдань дослідницького характеру, веде до формування професійної самостійності, самосвідомості, пізнавального інтересу, творчої ініціативи.

Література

1. Коровіна І.А. Формування професійної спрямованості студента – медіка в самообразовательной діяльності // Академічний журнал «Інтелект. Інновації. Інвестиції ». – 2011. – №4. – С. 29-33.

2. Малютіна Н.М. Мотивація і технологія роботи в студентському науковому товаристві в період навчання в медичному вузі / М.М. Малютіна, В.В. Шевчук, М.М. Хорошавина, Н.Л. Володимирська, Н.В. Кашкина // Успіхи сучасного природознавства. – 2013. – №3. – С.154-155.

3. Терентьев И.Г. Научный потенциал студента медицинского вуза / И.Г. Терентьев, А.И. Абелевич, проф. С.Н. Светозарский // Высшее образование в России. – 2011. – №12. – С.120-123.

ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ ХНМУ

Сінайко В.М., Коровіна Л.Д., Крайненко О.В., Новікова К.А., Огнєва О.В., Мозгова Т.П.

Харківський національний медичний університет

Вступ. Підготовка студентів у медичному ЗВО є складним та багаторівневим процесом, що включає ґрунтовну теоретичну підготовку майбутніх лікарів та подальше навчання на клінічних кафедрах. Метою є не тільки формування знань і практичних навичок студентів, але й розвиток здібностей майбутнього лікаря до подальшого самостійного навчання. Особливі труднощі виникають при організації навчального процесу для іноземних, передусім англомовних студентів, що пов'язано з низкою об'єктивних та суб'єктивних чинників. Серед них необхідність спілкування із україно- та російськомовними хворими на клінічних базах, нестача профільних хворих, особливо із рідкісними захворюваннями, недостатня мотивація для навчання самих студентів. Слід також враховувати національні та культурні особливості іноземців, сформовані під впливом національних традицій ставлення до праці, відчуття часу тощо.

Основна частина. Розуміючи основні проблеми, які виникають при викладанні медицини англомовним

студентам, слід розробити заходи щодо поліпшення якості педагогічного процесу для цієї категорії студентів.

Кількість англомовних студентів ХНМУ за останні роки має стабільну тенденцію до збільшення. Це пов'язано зі зростанням престижу університету у світі, постійним розвитком матеріально-технічної бази, зростанням уваги керівництва та викладачів університету до викладання іноземним студентам, позитивними відгуками колишніх наших випускників, які успішно складають міжнародні ліцензійні іспити та зараз працюють лікарями або організаторами охорони здоров'я у різних країнах. З'являється можливість більш ретельного відбору абітурієнтів. Студентами стають ті, що має кращі знання з базових дисциплін, вищий рівень знань англійської мови, є більш мотивованими для отримання медичної освіти.

Враховуючи сучасні реалії, слід більше уваги приділяти пошуку можливостей набуття студентами практичних навичок. Це є і основною метою професійного навчання студентів-медиків, і загальною потребою самих студентів, які намагаються отримати, в першу чергу, прикладні знання для подальшої самостійної роботи. Традиційно для проведення практичної частини занять використовують можливості базових відділень лікарень. У деяких випадках повноцінне опрацювання практичних навичок, при роботі з пацієнтами безпосередньо, є складним завданням через відмову хворих, недостатню кількість пацієнтів із певною патологією у відділенні або через наявність мовного бар'єра, що особливо актуально для англомовних студентів. Вирішення цього питання неможливе без розвитку симулятивних технологій, наявності фантомних класів.

Теоретична підготовка традиційно залишається пріоритетом роботи вищої школи. Наявність вільного доступу до цілої низки інформаційних ресурсів мережі Інтернет, з одного боку, полегшує пошук необхідної інформації, а з іншого – створює ризик «заблукати» у знайдених посиланнях на літературні джерела. Таким чином, важливим завданням викладачів є надання студентам необхідних базових знань та допомога у їхній самостійній роботі. Також значно зростає потреба у сучасних бібліотечних комплексах, які спроможні надавати якісні інформаційні послуги студентам, своєчасно оновлювати бібліотечний фонд та пропонувати студентам найбільш актуальну навчальну літературу.

Іншим аспектом підготовки іноземних студентів є проблема визнання рівня медичної освіти, отриманої за кордоном. Атестація лікарів у сучасних умовах здебільшого базується на результатах складання ними тестів з різних галузей медицини. Це ліцензовані іспити «Крок», IFOM, USMLE тощо. Слід відзначити, що іноземні студенти більшою мірою, ніж вітчизняні, орієнтовані на успішне складання міжнародних іспитів, що відкриває перед ними перспективи подальшого працевлаштування у розвинених країнах. Таким чином, при проведенні навчального процесу доцільно поєднувати традиційне викладання із підготовкою до складання формалізованих тестів з тієї чи іншої галузі медицини.

Висновки. Подальший розвиток медичної освіти щодо іноземних студентів, на нашу думку, неможливий без вирішення таких питань, як підвищення рівня мовної підготовки як студентів, так і викладачів, у тому числі пошук дієвих шляхів стимулювання викладачів до покращення знань англійської мови як мови міжнародного спілкування. Необхідно також сприяти розвитку міжнародних стажувань викладачів як шляхів професійного вдосконалення. Слід підтримувати мотивацію студентів до самостійної роботи, сприяти залученню їх до програм міжнародних студентських обмінів.

Література.

1. Закон України «Про вищу освіту» [Електронний ресурс]. Режим доступу : http://zakonu.rada.gov.ua/laws/show/1556-18.

2. Шатило В. Й. Гордійчук С. В. Забезпечення якості освітньої діяльності як шлях реалізації Закону України «Про вищу освіту» // Медична освіта. Науково-практичний журнал. – № 2, 2015р. – С. 94–98.

ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛЕКЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ

Соколова Л.І., Антоненко К.В.

Національний медичний університет імені О.О. Богомольця, м. Київ

Вступ. Основними формами викладання в медичному університеті є лекція, практичне заняття та самостійна робота [1]. Лекції часто передують практичним заняттям, є орієнтовною основою для подальшого засвоєння навчального матеріалу. Водночас, лекція не має бути основним джерелом інформації для студента. Лектор повинен підкреслити важливі моменти, на яких студент сфокусує свою увагу під час підготовки до заняття, мотивувати студента для глибшого вивчення певного питання та надати роз'яснення складних для сприйняття моментів та концепцій [2]. Викладання інформації має бути динамічним, цікавим для сприйняття, адже добре відомо, що здатність нашого мозку підтримувати увагу є доволі обмеженою в часі. Після перших 5 хвилин слухання будь-якого виступу здатність концентруватися та засвоювати інформацію швидко падає, а через 15-20 хвилин стає критично низькою.

Основна частина. Співробітниками кафедри неврології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця в 2017-2018 н.р. було змінено формат та тривалість лекцій з неврології, яка тепер не перевищує 45 хвилин, для студентів медичних та стоматологічного факультету 4 курсу, при цьому зміст усіх лекцій був уніфікований. Після кожної лекції було запроваджено анкетування оцінки якості як самої лекції, так і викладання матеріалу лектором.

На початку лекції викладач знайомить студентів з навчальними цілями, акцентуючи увагу на питаннях, які аудиторія повинна засвоїти. Структура лекції після нововведення кардинально не змінилася, і включає в себе, як і раніше, основні аспекти етіології та патогенезу захворювання, клінічної картини і діагностики, лікування та підходів до профілактики. Втім, на сьогоднішній день весь цей матеріал викладається у вигляді розгляду певного цікавого клінічного випадку з практики. Лектор презентує скарги хворого та основні дані об'єктивного обстеження і пропонує студентам провести аналіз наявних даних. Далі, поступово розкриваючи теоретичний матеріал і спілкуючись з аудиторією, лектор продовжує за участі студентів

Рудяк Ю.А., Дідух В.Д., Ладика Р.Б., Паласюк Б.М., Багрій-Заяць О.А., Горкуненко А.Б., Майхрук З.В., Гвоздецька І.С., Сіткар О.А.
ІННОВАЦІЙНИЙ ПІДХІД ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНИХ ВИШІВ НА КАФЕДРІ МЕДИЧНОЇ ФІЗИКИ ДІАГНОСТИЧНОГО ТА ЛІКУВАЛЬНОГО ОБЛАДНАННЯ..... 130

Савка Ю.М., Сливка Я.І., Поляк-Митровка І.І., Савка Г.С.
САМОСТІЙНА ТА ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ «ВІКОВА ФІЗІОЛОГІЯ» 130

Семенець А.В., Vasyl Martsenyuk
РЕФАКТОРІНГ МОДУЛЯ ФОРМУВАННЯ РОЗКЛАДУ ТА САМОЗАПИСУ СТУДЕНТІВ НА ВІДРОБКИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ В СДО MOODLE..... 131

Семидоцька Ж.Д., Чернякова І.О., Трифонова Н.С.
САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ – ВАЖЛИВА СКЛАДОВА КОМПЕТЕНТНІСНО-ОРІЄНТОВАНОЇ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ 132

Середюк Н.М., Вакалюк І.П., Середюк В.Н., Вацеба М.О., Галюк Н.М.
ОЦІНКА КЛІНІЧНОГО МИСЛЕННЯ СТУДЕНТІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ВНУТРІШНЬОЇ МЕДИЦИНИ..... 133

Сирова Г.О., Тішакова Т.С., Савельєва О.В.
ЗНАЧЕННЯ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНЦІЙ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ 133

Сінайко В.М., Коровіна Л.Д., Крайненко О.В., Новікова К.А., Огнєва О.В., Мозгова Т.П.
ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ДЛЯ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ ХНМУ 134

Соколова Л.І., Антоненко К.В.
ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ЛЕКЦІЙНОГО ВИКЛАДАННЯ 135

Сорокіна І.В., Омельченко О.А., Галата Д.І., Плітень О.М., Калужина О.В.
ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ПРИ ВИКЛАДАННІ КУРСУ ЗА ВИБОРОМ «АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КЛІНІЧНОЇ ПАТОМОРФОЛОГІЇ»..... 136

Степаненко О.Ю., Деєва Т.В., Трач О.О., Панасенко В.О.
ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ ГІСТОЛОГІЇ ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ..... 137

Сюсюка В.Г., Ізбіцька Н.Г., Сергієнко М.Ю., Колокот Н.Г., Шевченко А.О.
РОЛЬ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЇ НАВЧАННЯ У КОМПЕТЕНТНІСНІЙ МОДЕЛІ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ...137

Твердохліб І.В., Шпонька І.С., Перцева Т.О., Потоцька О.Ю.
АКТУАЛЬНІ НАПРЯМКИ МОДЕРНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В ГАЛУЗІ ЗНАНЬ «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я» В УКРАЇНІ 138

Тимощук О. В.
МЕТОДИ МОТИВАЦІЇ РУХОВОЇ АКТИВНОСТІ СЕРЕД УЧНІВ ТА СТУДЕНТІВ В УМОВАХ СУЧАСНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ РІЗНИХ ТИПІВ..... 139

Федонюк Л.Я., Ружицька О.Ю., Фурка О.Б.
ОСОБЛИВОСТІ ЗОВНІШНЬОЇ І ВНУТРІШНЬОЇ МОТИВАЦІЇ СТУДЕНТІВ ПРИ НАВЧАННІ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ..... 140

Фоміна Л. В., Скорбач Т. В., Нестеренко А. К., Калініченко О. В.
ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ МОВИ В НЕФІЛОЛОГІЧНОМУ ЗВО З ВИКОРИСТАННЯМ МІЖПРЕДМЕТНОГО МАТЕРІАЛУ..... 140

Фролова Т.В., Терещенкова І.І., Стенкова Н.Ф., Сіняєва І.Р., Атаманова О.В.
ПЕДАГОГІЧНА САМООЦІНКА ЗДАТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ КЛІНІЧНОЇ КАФЕДРИ ДО ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 141

Хаустов М.М., Бачинський Р.О., Гордієнко Н.О., Поручіков В.В., Колотілов О.В.
ВИКОРИСТАННЯ SYLLABUS ЯК ЗАСОБУ ОРГАНІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА..... 142

Хомазюк Т.А., Кротова В.Ю., Гриценко В.І., Косова Г.А., Киричко М.Г.
ВОЛОНТЕРСЬКИЙ РУХ СТУДЕНТІВ МЕДИКІВ ТА ПРОФЕСІЙНІ КВАЛІФІКАЦІЙНІ НАВИЧКИ В МІЖНАРОДНИХ ПРОЕКТАХ ІЗ ПРЕВЕНТИВНОЇ МЕДИЦИНИ..... 143

Човганюк О.С., Гаман І.О., Александрук Д.П., Краснольський С.З.
ВДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТ У КРОК 2 143

Чухрай Н. Л., Шило М. М., Мусій-Семенців Х. Г., Зубачик О. В., Зубачик М. В.
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ СТУДЕНТІВ-СТОМАТОЛОГІВ З ОРТОДОНТІЇ 144